

Sessie sociaal en stufi anno 2007

Vormingsdriedaagse
RVB juli '07

Nele Spaas

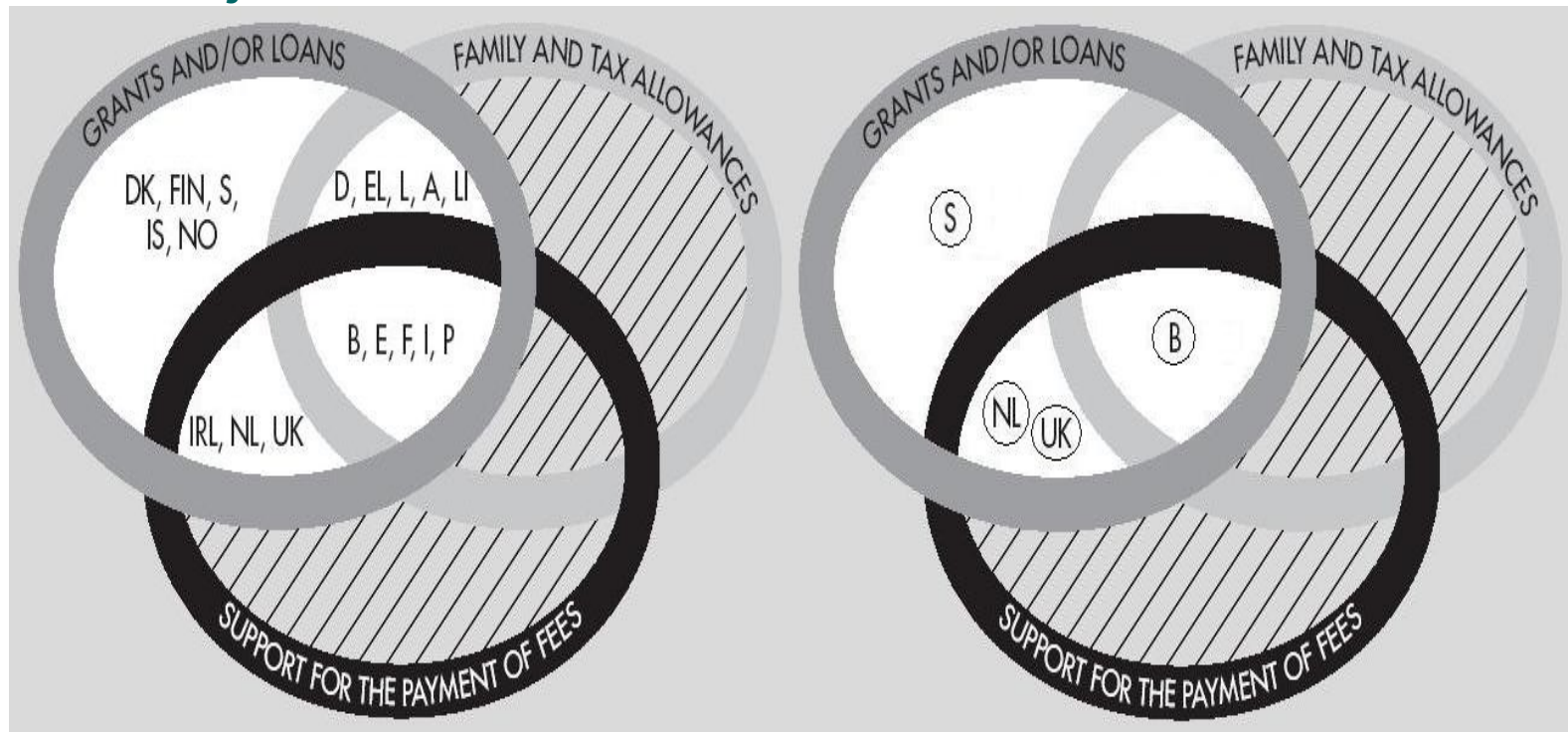

Principiële keuzes in sociaal beleid

- Universeel –selectief
- In cash – in kind

Wat is studiefinanciering?

Financiële steun voor studenten hoger onderwijs in Europese landen, academiejaar 1997/1998.

Overzicht van de budgettaire kostprijs van de onderwijsvoorzieningen voor studenten hoger onderwijs, Vlaanderen, 2004

	Kostprijs in duizend euro	In % van totaal
Directe onderwijsvoorzieningen		
- Subsidiëring onderwijsinstellingen	1.315.951 ^a	77,2%
- Studenten voorzieningen	30.404	1,8%
Studietoelagen	54.259	3,2%
Indirecte onderwijsvoorzieningen		
- Kinderbijslagen	247.193	14,5%
- Belastingvermindering voor kinderen ten laste	56.758	3,3%
- Uitkeringen voor zelfstandige studenten (leefloon, werkloosheidsuitkeringen)	n.b.	
Totaal	1.704.565	100,0%

Aantal aanvragen, toegekende studietoelagen, weigeringen en totale kostprijs volgens type hoger onderwijs, Vlaamse Gemeenschap, academiejaar 2003-2004.

	Hogescholen 1 cyclus	Hogescholen 2 cycli	Universiteiten	Totaal
Totaal aantal studenten per onderwijsniveau	74.581 (100%)	25.597 (100%)	56.839 (100%)	157.017 (100%)
Aantal aanvragen	27.369 (36,7%)	7.250 (28,3%)	15.497 (27,2%)	50.116 (31,9%)
Aantal toegekende studietoelagen	19.939 (26,7%)	5.223 (20,4%)	11.024 (19,4%)	36.186 (23,0%)
Geweigerd om financiële redenen	6.024 (8,1%)	1.796 (7,0%)	3.813 (6,7)	11.633 (7,4%)
Geweigerd om andere redenen	1.406 (1,9%)	231 (0,9%)	660 (1,2%)	2.297 (1,5%)
Totaal bedrag toegekende studietoelagen	€ 27.539.042	€ 8.094906	€ 18.570576	€ 54.258.524
Gemiddelde toelage per beursstudent	€ 1.383,87	€ 1.549,86	€ 1.684,56	€ 1.499,43

Studiefinanciering: waarom nieuw concept

- bolognadecreet (internat, credits, LLL)
- stagnatie democratisering
- veroudering stufi
- sociologische evoluties

Wordingsproces?

- Taskforce met vier werkgroepen
- Studentenvoorzieningen worden meegenomen
- Schrijfgroep: experts stufi/stuvo, vvs, kab en administratie
- Vertraging door:
 - Personeelwissels
 - Vlhora

Decreet stufi-stuvo 2004

Studentenvoorzieningen:

- Eenvormige regelgeving
- Tweevoudige doelstelling:
democratisering en randvoorwaarden
- Universele en selectieve voorzieningen
- Welke doelgroepen?
- Werkvelden
- Landelijk overleg en afstemming stufi
- Regionale samenwerking: overlegcomités
- NIET: financiering en structurering

Luik internationale mobiliteit: erasmusbeurzen

Wat is erna gebeurd

- Regeerakkoord: inkomensgrenzen
- Wijzigingsdecreet 18 november 2005
 - Proces begint in 2002, stemming decreet 30 april 2004
- Monsterdecreet leerplichtonderwijs: voorjaar 2007
- Decreet pedagogische voorwaarden
- Studentenvoorzieningen?
- Nieuwe financiering stuvo's

Voorwaarden stufi

- Algemene voorwaarden
- Nationaliteitsvoorwaarden
- Pedagogische voorwaarden
- Financiële voorwaarden
- Geen leeftijdsvoorwaarden!
- Procedurele voorwaarden

- Algemene voorwaarden: erkende opleiding aan ambtshalve geregistreeerde instelling
- Nationaliteitsvoorwaarden:
 - Belgen
 - EU-kind van werknemers (uitbreiding wijzingsdecreet)
 - Asielzoekers, vluchtelingen (uitbreiding wijzingsdecreet)
 - Gezinsvormers en herenigers, volgmigranten, subsidiair beschermden en geregulariseerden (uitbreiding monsterdecr)

Verder: principe van meeneembaarheid:

Horizontaal, nu ook verticaal

Pedagogische voorwaarden

Studiekrediet omvat:

2 bachelors,

1 master,

1 joker,

1 schakelprogramma,

1 voorbereidingsprogramma,

1 lerarenopleiding als vervolgopleiding

Enkel diplomacontracten

Financiële voorwaarden

- Belastbaar inkomen
- Kadastraal inkomentest (3x KI vreemd gebruik > 20% referentieinkomen)
- Mogelijkheid vermoedelijk inkomen

modernisering:

- Concept leefeenheid
- Verschillende categorieën van studenten:
 - gehuwde,
 - Zelfstandige (12 maand , 2 jaar)
 - Alleenstaande studenten (wezen, vluchtelingen..)

Procedurele voorwaarden

- Aanvragen vanaf 15 aug tem 30 juni
- Voorschottenregeling via stuvo's
- Digitale aanvragen
- Gezinsdossiers
- Binnenkort ook mogelijk zelf het dossier in te kijken bij intermediairs (berta)
- Herzieningen mogelijk
- Terugvorderingen in geval van uitschrijving

Berekening beursbedrag

- Afhankelijk van puntensysteem: personen ten laste, dubbeltelling studenten en gehandicapten
- Kotstudenten/pendelstudenten
- Opgenomen studiepunten vanaf minstens de helft van voltijds programma, met sokkel (30% kotsstudent, 20% pendelstudent)

- Als referentie inkomen $>$ maximumgrens: geen
- Als referentie inkomen = maximumgrens: 200,-
- Als referentie inkomen = of $<$ minimumgrens:
max toelage: kotstudenten 3000,-
 pendelstudenten 1850,-
- Als referentie-inkomen tussen beide:
$$\frac{\text{maximumgrens} - \text{ref.inkomen}}{\text{maximumgrens} - \text{minimumgrens}} \times \text{max.toelage}$$
- Als referentie inkomen $<$ of $=$ 1/10 maximumgrens, dan superbeurs (4130,- of 2675,-) voor bep. categorieën

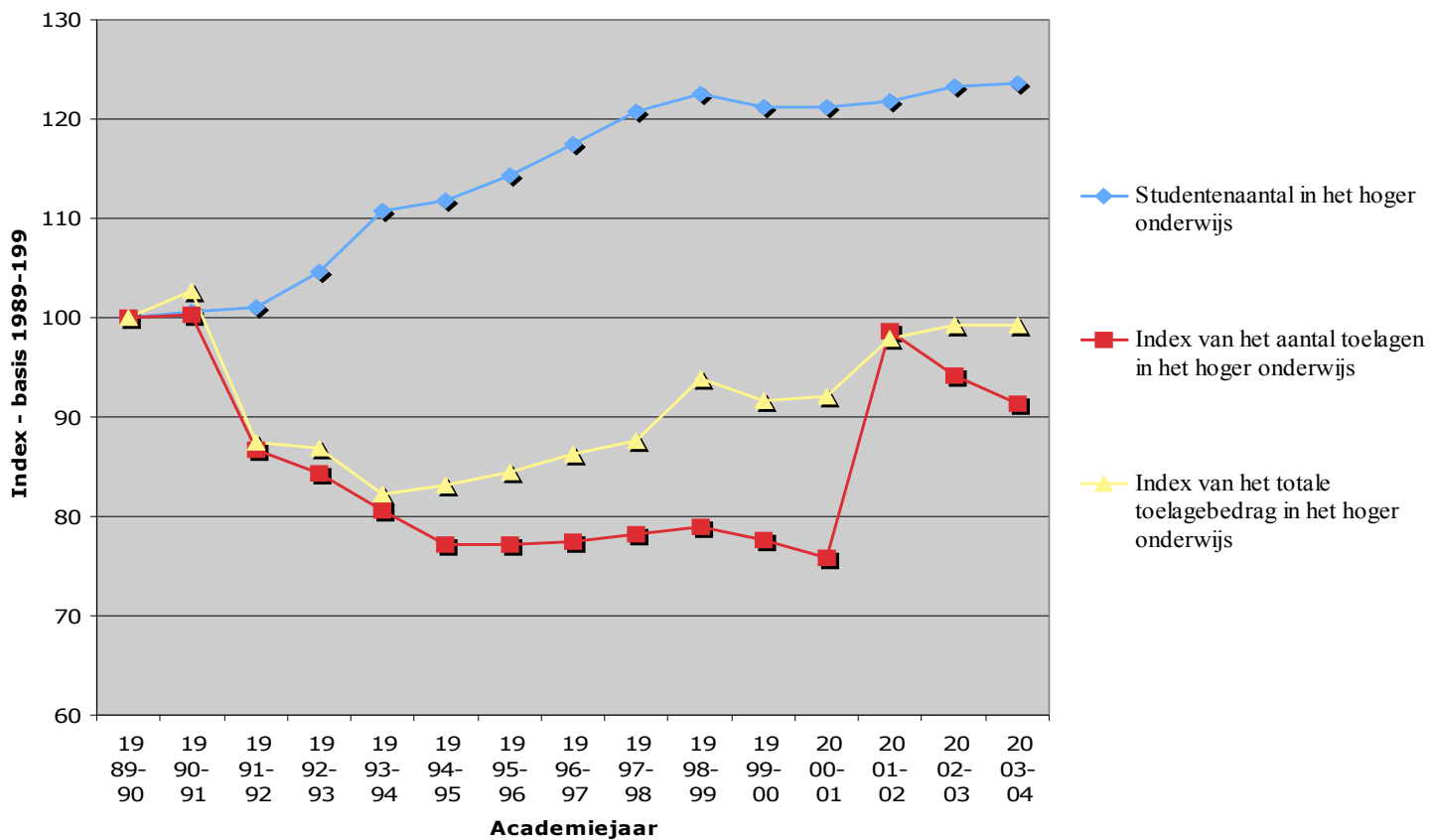
Verhouding van de minimuminkomensgrenzen van studietoelagen tot een aantal sociale minima, academiejaar 2004-2005.

		In % van strenge armoedegrens (50% van de mediaan)	In % van de lage inkomens-grens (60% van de mediaan)
Koppel kind	+1	93	77
Koppel kinderen	+2	96	80
Koppel kinderen	+3	99	82

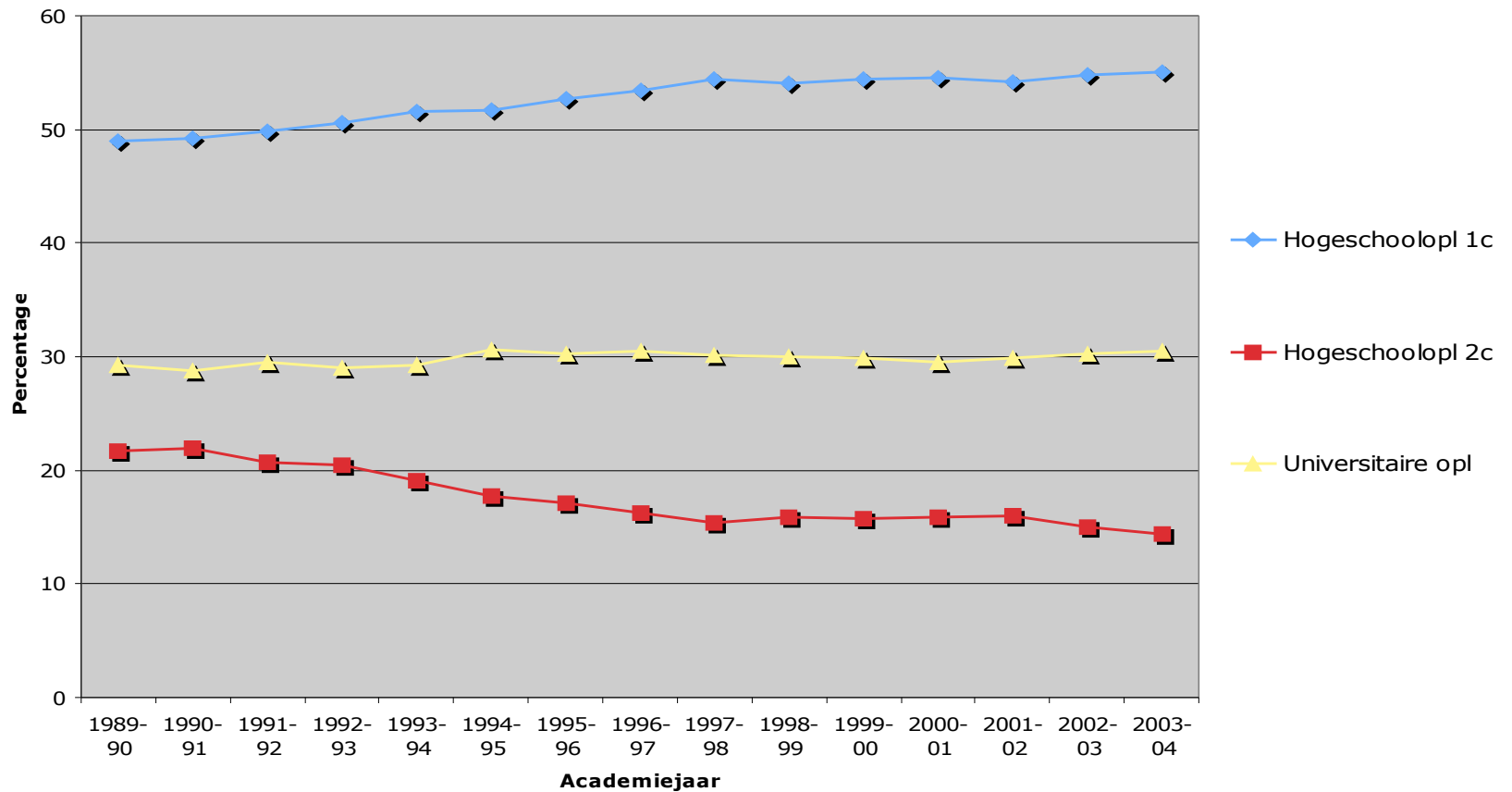
Geïndexeerde studiekost en studiekostdekking door studietoelagen voor één student hoger onderwijs, hogeschool / universiteit thuiswonend/kotstudent, academiejaar 2004-2005, Vlaanderen.

	Thuiswonend student	Kotstudent
Studiekost HOBU (a)	2263,15	4032,91
Studiekost Universiteit (b)	1873,94	3853,72
Volledige studietoelage (c)	1842,00	3069,00
Studiekostdekking door studietoelage HOBU (c)/(a)	81%	76%
Studiekostdekking door studietoelage universiteit (c)/(b)	98%	80%

Evolutie van het aantal studenten hoger onderwijs, aantal studietoelagen en totale toelagebedrag, Hoger onderwijs, Vlaanderen, academiejaar 1989-2004.

Procentuele verdeling van het aantal toelagen binnen het hoger onderwijs, Vlaanderen, 1989-2004

Aantal aanvragen, toegekende studietoelagen, weigeringen en totale kostprijs volgens type hoger onderwijs, Vlaamse Gemeenschap, academiejaar 2003-2004.

	Hogescholen 1 cyclus	Hogescholen 2 cycli	Universiteiten	Totaal
Totaal aantal studenten per onderwijsniveau	74.581 (100%)	25.597 (100%)	56.839 (100%)	157.017 (100%)
Aantal aanvragen	27.369 (36,7%)	7.250 (28,3%)	15.497 (27,2%)	50.116 (31,9%)
Aantal toegekende studietoelagen	19.939 (26,7%)	5.223 (20,4%)	11.024 (19,4%)	36.186 (23,0%)
Geweigerd om financiële redenen	6.024 (8,1%)	1.796 (7,0%)	3.813 (6,7)	11.633 (7,4%)
Geweigerd om andere redenen	1.406 (1,9%)	231 (0,9%)	660 (1,2%)	2.297 (1,5%)
Totaal bedrag toegekende studietoelagen	€ 27.539.042	€ 8.094.906	€ 18.570.576	€ 54.258.524
Gemiddelde toelage per beursstudent	€ 1.383,87	€ 1.549,86	€ 1.684,56	€ 1.499,43

Kinderbijslag

WERKNEMERS PRIVE & OVERHEID Basiskinderbijslag	Gewone Schaal	Werklozen en Gepensioneerden	Invaliden	Wezen
1ste rang	75,54	75,54	75,54	75,54
2de rang	139,78	139,78	139,78	139,78
3de rang	208,70	208,70	208,70	208,70
Leeftijdsbijslag 18-25				
1ste rang	26,24	50,99	50,99	50,99
2de rang	50,99	50,99	50,99	50,99
3de rang	50,99	50,99	50,99	50,99
Sociale toeslag				
1ste rang	0	38,46	82,74	290,20
2de rang	0	23,84	23,84	290,20
3de rang	0	4,18	4,18	290,20
ZELFSTANDIGEN Basiskinderbijslag	Gewone Schaal		Invaliden	Wezen
1ste rang	38,42	-	158,28	290,20
2de rang	139,78	-	163,62	290,20
3de rang	208,70	-	212,88	290,20
Leeftijdsbijslag 18-25				
1ste rang	44,25	-	50,99	50,99
2de rang	50,99	-	50,99	50,99
3de rang	50,99	-	50,99	50,99

Belastingvermindering

	Verhoging Gezinslast en	Totale Belasting-vrije som	Som per inkomstenschijf	Marginale aanslagvoet	Effectieve kost	Effectieve kost per rang
Belasting-vrije som basis		€ 5.660	€ 5.660	25%	€ 1.415	
Rang 1	€ 1.200	€ 6.860	€ 1.200	25%	€ 300	€ 300
Rang 2	€ 1.890	€ 8.750	€ 90	25%	€ 22,5	€ 562,5
			€ 1.800	30%	€ 540	
Rang 3	€ 3.830	€ 12.580	€ 1.140	30%	€ 342	€ 1.418
			€ 2.690	40%	€ 1.076	
Rang 4	€ 4.280	€ 16.860	€ 3.900	40%	€ 1560	€ 1.731
			€ 380	45%	€ 171	
Rang 5 +	€ 4.280	€ 21.140	€ 4.280	45%	€ 1.926	€ 1.926

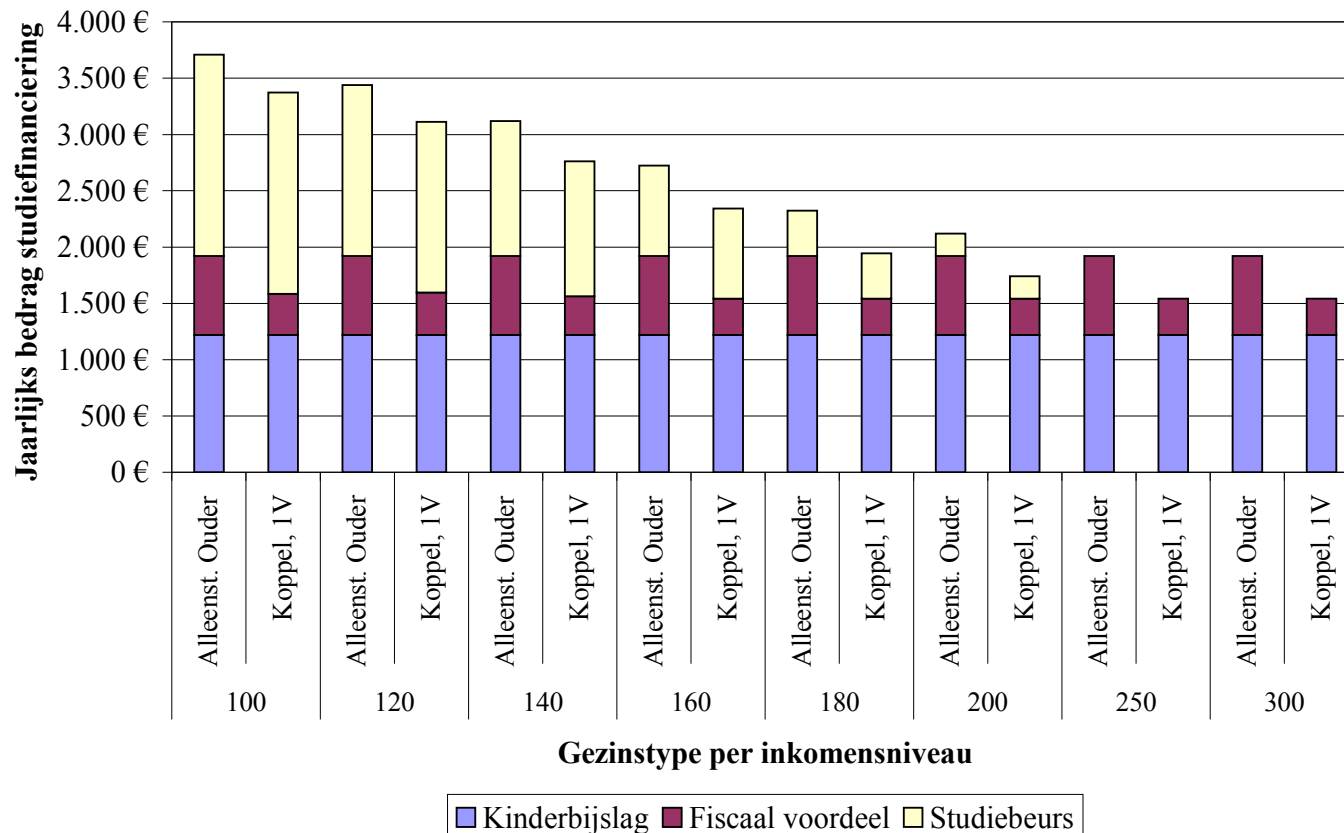
(*) Berekening vrijstelling belasting voor kinderen ten laste voor gehuwde koppels. Belastingvrije som is hoger voor eenouder vanwege hogere basis belastingvrije som

Verdelingskenmerken stufigeheel

	Studie-toelage		Kinder-bijslag		Belasting-vermindering	
	Bedrag	% ontvangers	Bedrag	% ontvangers	Bedrag	% ontvangers
<i>Totaal</i>	1.556	23%	2.125	97%	559	78%
<i>Onderwijs-niveau gezinshoofd</i>						
Laag	1.463	26%	1.969	94%	444	74%
Midden	1.481	28%	2.208	98%	531	83%
Hoog	1.013	12%	2.265	99%	676	86%
<i>Inkomens-quintiel</i>						
1.	1.866	85%	2.044	97%	420	53%
2.	1.181	43%	2.249	93%	481	78%
3.	1.471	17%	2.344	99%	542	86%
4.	1.292	13%	2.081	98%	610	80%
5.	1.400	3%	2.011	96%	596	82%

Degressief karakter

Studiefinanciering hoger onderwijs, absolute bedragen, 1 student hoger onderwijs thuiswonend, 100%-300% van GMMI, Vlaanderen 2004

rangprogressiviteit

Aantal studenten	Eenouder			Koppel eenverdiener		
	1	2	3	1	2	3
Aangepaste OESO-schaal	1	1,23	1,46	1	1,17	1,33
VW-schaal	1	1,22	1,41	1	1,15	1,29
OESO-schaal	1	1,33	1,67	1	1,23	1,45
Kinderbijslag	1	2,84	5,34	1	2,84	5,34
Belastingvermindering	1	1,88	3,88	1	2,70	4,54
Studietoelagen	1	2,06	3,09	1	2,06	3,09

Evaluatie:

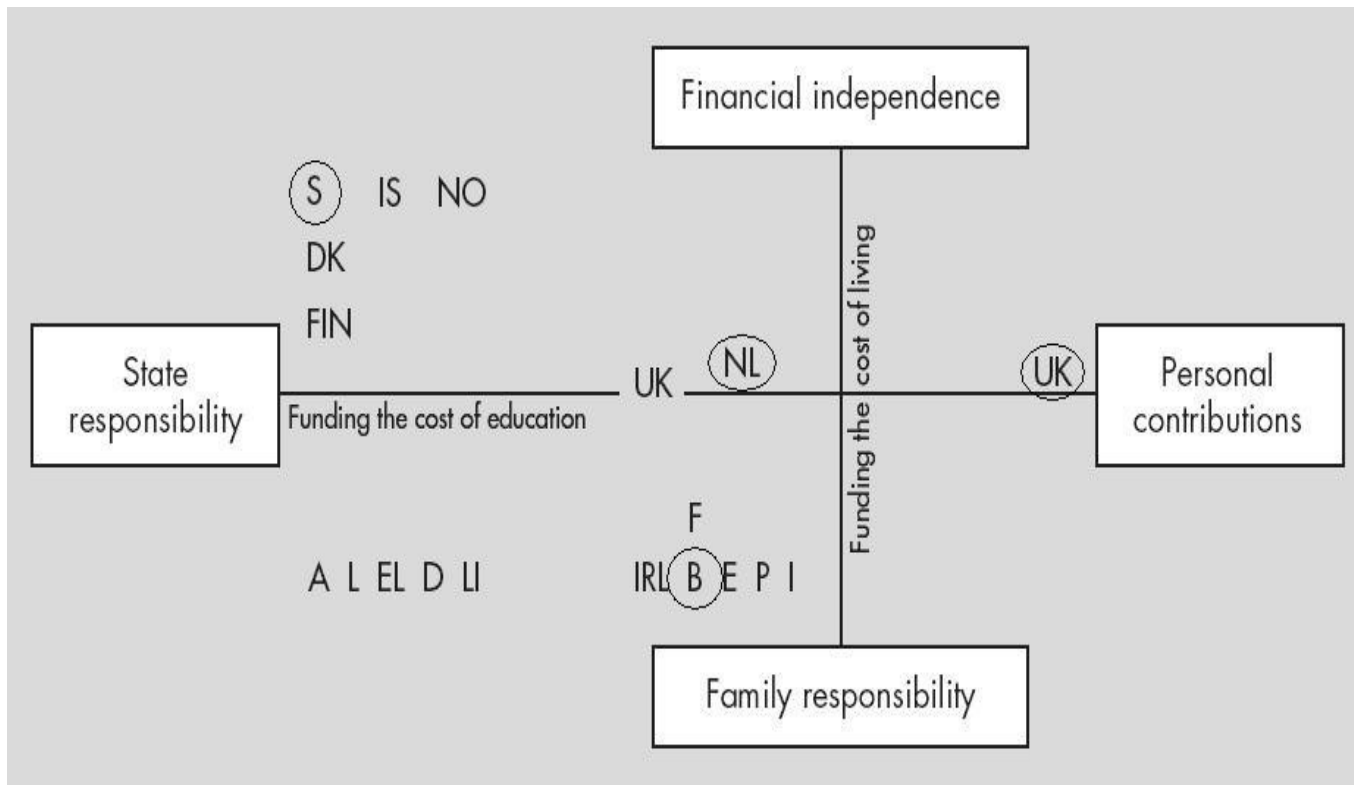
- Te lage beursbedragen
- Te lage inkomensgrenzen
- Sterke selectiviteit (universele maatregelen zijn niet voor alle studenten). Aan wie toekennen?
- Sterk degressief
- Sterk rangprofessief

Filosofische keuze

- Financieringsvorm hangt sterk samen met visie op de student:
 - Student is zelfstandige kenniswerker
 - Student als lid van familie/kerngezin
 - Student als jongere die al studerend investeert in zijn eigen toekomst

Situering tov buurlanden

Positie van landen in financiering van hoger onderwijs en levenskost student, academiejaar 1997-1998.

Toekomst ?

- Visie frank:
 - Geen basisbeurs
 - Geen prioriteit
 - Nieuwe peiler: leningen
- Rationalisering/ mobiliteitsproblemen
- Studiekosten?
- Nieuwe federale dynamiek?
- Nieuw decreet pedagogische voorwaarden
- Nieuwe financiering studentenvoorzieningen
- Statuut studentenvoorzieningen???